

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Starpniecība>Mediācija ES dalībvalstīs

Mediācija ES dalībvalstīs

Griekija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, strīdus var atrisināt, izmantojot mediāciju. Tā ir strīdu alternatīva izšķiršana, kuras laikā mediators palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Griekijas valdība un tiesu sistēmas speciālisti vērš uzmanību uz mediācijas priekšrocībām.

Ar ko sazināties?

Mediācijas pakalpojumus Griekijā sniedz šādas struktūras:

Saskaņā ar Likumu Nr. 4640/2019 (Valdības Vēstnesis, I sērija, Nr. 190, 2019), ar ko transponē Direktīvu 2008/52/EK, mediatoram jābūt: a) augstākās izglītības iestādes absolventam vai līdzvērtīga atzītas starptautiskas izglītības iestādes diploma īpašniekam; b) pabeigušam apmācību, ko sniedz Centrālās mediācijas padomes atzīts mediatoru apmācības nodrošinātājs vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī akreditēts mediatoru apmācības sniedzējs; c) saņēmušam Centrālās mediācijas padomes akreditāciju un reģistrētam mediatoru reģistros. Doktora grāda mediācijā vai līdzvērtīga ārvalstu grāda īpašniekam, lai akreditētos, nav jāapmeklē apmācība, ko sniedz mediatoru apmācības nodrošinātājs, un šī persona var uzreiz kārtot akreditācijas eksāmenus. Personām, kas darbojas kā valsts, pašvaldību un tiesu amatpersonas vai kā publisko tiesību subjektu un iestāžu darbinieki, kā arī dienestā esošas tiesu amatpersonas vai valsts ierēdņi, ir liegts darboties kā mediatoriem. Valsts ierēdņi un publisko tiesību subjektu darbinieki var darboties kā akreditēti mediatori tikai sava darba kontekstā un atbilstoši tā vajadzībām.

Mediatoru kandidātus vismaz divas reizes gadā pārbauda eksaminācijas komisija, kuru ieceļ Centrālā mediācijas padome. Eksāmenus ietilpst rakstiskas un mutiskas pārbaudes, kā arī uz simulācijām balstīts novērtējums.

Eksaminācijas komisija lemj par eksāmenu norises vietu, laiku un formātu. Lēmumu paziņo licencētu apmācību nodrošinātājiem un vismaz 30 dienas iepriekš publicē Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.

Centrālā mediācijas padome sagatavo un uztur mediatoru reģistrus elektroniskā formātā, un tie ir publicēti Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē. Tie ir: a) Mediatoru vispārējais reģistrs, kurā precīzi alfabētiskā secībā uzskaitīti visā valstī akreditētie mediatori, un b) Mediatoru īpašais reģistrs, kurā uzskaitīti akreditētie mediatori, kas atrodas katras pirmās instances tiesas apgabālā.

Centrālā mediācijas padome mediatorus pēc eksāmeniem akreditē un reģistrē mediatoru reģistros. Mediatori, kas jau bija akreditēti Likuma Nr. 4640/2019 spēkā stāšanās laikā, saglabā savu akreditāciju.

Darba, sociālā nodrošinājuma un labklājības ministrija sniedz valsts pakalpojumu, kas ļauj darba ņēmējiem pieprasīt darba strīdu oficiālu izskatīšanu. Šīs procedūras izpildi nodrošina Darba inspekcija (*Epitheorisi Ergasias*). Specializēts inspektors plāno darba devēja uzklaustīšanu, kuras laikā darba devējam ir iespēja paskaidrot savu nostāju. Šī uzklaustīšana nav tiesas procesa sastāvdaļa.

Patērētāju ombuds (*Sinigoros tou Katanaloti*) ir neatkarīga iestāde, kas darbojas Reģionālās attīstības un konkurences lietu ministrijas pārraudzībā. Ombuds ir ārpustiesas struktūra patērētāju strīdu vienprātīgai atrisināšanai un padomdevēja institūcija, kas darbojas kopā ar valdību, lai risinātu problēmas, kas ir tās kompetencē. Ombuds arī pārrauga vietējo prefektūru (*Nomarchiakes Aftodioikiseis*) strīdu izlīguma padomes (*Epitropes Filikou Diakanonismou*), kuras var rīkoties, ja nenotiek vienlaicīgs tiesas process.

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācijas procedūra var attiekties uz esošiem vai turpmākiem valsts vai pārrobežu civiltiesiskiem un komerciāliem strīdiem, ja attiecīgajām pusēm ir tiesības izšķirt strīda priekšmetu saskaņā ar materiālo tiesību normām.

Mediācijas procedūra attiecas arī uz šādiem privātiem strīdiem — pretējā gadījumā prasība netiks izskatīta: a) strīdi starp stāvu vai dzīvokļu īpašniekiem, kas izriet no stāvu īpašumtiesībām, strīdi, kas izriet no vienkāršu un sarežģītu vertikālu īpašumtiesību izmantošanas, strīdi starp stāvu un vertikālā īpašuma pārvaldītājiem, stāvu, dzīvokļu un vertikālu īpašumu objektu īpašniekiem, kā arī strīdi, uz kuriem attiecas Civilkodeksa 1003.–1031. panta normatīvā darbības joma; b) strīdi starp kompensācijas saņēmējiem vai to tiesību pārņēmējiem un personām, kas atbildīgas par kompensāciju, vai to tiesību pārņēmējiem, kā arī prasības, kas izriet no automašīnas apdrošināšanas līguma, starp apdrošināšanas sabiedrībām un apdrošinājuma ņēmējiem vai to tiesību pārņēmējiem saistībā ar jebkāda veida zaudējumu atlīdzināšanu, ja vien kaitējumu radījušais notikums nav izraisījis nāvi vai miesas bojājumus; c) strīdi par nodevām saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 22.A pantu; d) ģimenes strīdi, izņemot tos, kas noteikti Civilprocesa kodeksa 592. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā; e) strīdi par pacientu vai viņu radnieku kompensācijas prasībām pret ārstiem, kas rodas ārstu profesionālās darbības laikā; f) strīdi, kas radušies no preču zīmju, patentu, rūpnieciskā dizaina vai modeļu tiesību pārkāpumiem; g) strīdi, kas rodas no biržas līgumiem.

darba tiesību jomā un patērētāju strīdu izšķiršanā, kā aprakstīts iepriekš;

personām, kas cietušas no vardarbības ģimenē (Likums Nr. 3500/2006);

attiecībā uz konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā paredzēts Likumā Nr. 3094/2010.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

- Likumā Nr. 4640/2019 noteikto strīdu gadījumā ir atļauts mediāciju izmantot šādos gadījumos:

a) ja puses pēc strīda rašanās vienojas izmantot mediāciju;

b) ja puses tiek aicinātas izmantot mediāciju un tai piekriš;

c) ja mediācijas izmantošanu ir noteikusi citas dalībvalsts tiesu iestāde un šāda pieeja neietekmē morāli un sabiedrisko kārtību;

d) ja mediācijas procedūras izmantošana ir paredzēta tiesību aktos;

e) ja starp pusēm noslēgtā rakstiskā nolīgumā ir mediācijas klauzula.

- Tiesa, kurā izskata privātu strīdu, uz kuru var attiekties mediācija, vajadzības gadījumā jebkurā procesa stadijā, pēc saviem ieskatiem ņemot vērā visus lietas apstākļus, var aicināt puses izmantot mediācijas procedūru, lai atrisinātu strīdu. Ja puses piekriš, attiecīgā rakstiskā vienošanās tiek iekļauta tiesas protokolā. Šajā gadījumā tiesai ir jāatliek lietas izskatīšana uz tiesas datumu pēc trīs mēnešu perioda, bet ne ilgāk kā pēc sešiem mēnešiem, neskaitot tiesas darba pārtraukumus. Sekas ir tādas pašas arī pārējos mediācijas gadījumos, kamēr notiek lietas izskatīšana. Ja puses vai viena no tām stājas tiesas priekšā ar advokāta starpniecību, advokāts ir pilnvarots vienoties arī par strīda risināšanu mediācijas procesā.

- Privāto tiesību strīda risināšana mediācijas procesā neizslēdz pagaidu noregulējumu šajā strīdā saskaņā ar Civilprocesa kodeksa noteikumiem. Tiesnesis, kurš piespriež pagaidu pasākumu, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 693. panta 1. punktu var noteikt termiņu, kas nav mazāks par trim mēnešiem prasības iesniegšanai galvenajā lietā.

- Pirmās instances tiesas prokurors (*Eisangeleas Protodikon*), pildot savus amata pienākumus saskaņā ar Likuma Nr. 1756/1988 25. panta 4. punkta a) apakšpunktu (Valdības Vēstnesis, I sērija, Nr. 35, 1988), ir tiesīgs ieteikt pusēm izmantot mediācijas procedūru, ja tas ir iespējams.
- Pušu vienošanos par mediācijas procedūras izmantošanu reglamentē materiālo līgumtiesību normas, un tajā jāapraksta šādas procedūras priekšmets.
- Puses mediācijas procedūrā piedalās kopā ar savu juridisko pārstāvi, izņemot patērētāju strīdus un nelielus strīdus, kuros ir atļauta pušu personiska pārstāvība. Ja to uzskata par nepieciešamu, procedūrā var piedalīties arī trešā persona, vienojoties ar pusēm un mediatoru.
- Mediatoru ieceļ puses vai trešā puse, kuru izvēlas visas puses, ieskaitot mediācijas centrus. Mediators ir viens, ja vien puses nav rakstiski vienojušās, ka būs vairāk nekā viens mediators.
- Mediācijas laiku, vietu un citas procesuālās detaļas nosaka mediators, vienojoties ar pusēm. Ja abām pusēm un mediatoram nav iespējams fiziskā telpā vienā un tajā pašā vietā un laikā, mediāciju var veikt telekonferences veidā, izmantojot datoru vai citu telekonferenču sistēmu, kurai ir piekļuve pārējām strīdā iesaistītajām pusēm.
- Mediatori, veicot savus pienākumus, var sazināties ar katru no pusēm un tikties ar tām atsevišķi vai kopīgi. Mediators nedrīkst bez informāciju sniegušās puses piekrišanas informāciju, kas saņemta tikšanās laikā ar vienu pusi, nodot otrai pusei.
- Mediācijas procedūra principā ir konfidenciāla, netiek reģistrēta, un tā ir jāveic tā, lai netiktu pārkāpta tās konfidencialitāte, ja vien puses nav vienojušās citādi. Pirms procedūras sākuma visām iesaistītajām pusēm rakstiski jāvienojas par mediācijas procedūras konfidencialitātes saglabāšanu. Tas pats pienākums attiecas uz jebkuru trešo personu, kas piedalās procedūrā. Ja puses vēlas, tās var rakstveidā apņemties saglabāt konfidencialitāti par nolīguma saturu, ko tās var panākt mediācijas laikā, ja vien tā paziņošana nav nepieciešama nolīguma īstenošanai saskaņā ar 8. panta 4. punktu, vai ir nepieciešama sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ.
- Ja strīds nonāk tiesā vai kļūst par šķīrējtiesas objektu, mediators, puses, to juridiskie pārstāvji un tie, kas jebkādā veidā piedalījušies mediācijas procedūrā, netiks noprotināti kā liecinieki un tiem nebūs jāsniedz informācija, kas izriet no mediācijas procedūras vai ir ar to saistīta, it īpaši — atsaucēs uz pušu diskusijām, paziņojumiem un priekšlikumiem, kā arī uz mediatora viedokli, ja vien tas nav nepieciešams sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ, galvenokārt, lai nodrošinātu nepilngadīgo aizsardzību vai lai izvairītos no jebkāda riska radīt kaitējumu personas fiziskajai integritātei vai garīgajai veselībai.
- Veicot savus pienākumus, mediatori ir pakļauti civiltiesiskai atbildībai tikai tīša pārkāpuma gadījumā.

Strīdu alternatīvas izšķiršanas praktiskā piemērošana

Vienīgais strīdu alternatīvas izšķiršanas mehānisms, kas Grieķijā faktiski darbojas, ir arbitražā.

Saskaņā ar Grieķijas Bankrota kodeksa 99. un nākamajiem pantiem mierizlīguma procedūras mediatoru var iecelt pēc atbilstoša privātpersonas vai juridiskas personas pieteikuma iesniegšanas Bankrota tiesā (*ptocheftiko dikastirio*).

Bankrota tiesa nosaka pieteikuma derīgumu un var iecelt no ekspertu saraksta izvēlētu mediatoru. Mediatora uzdevums ir izmantot jebkādus atbilstošus līdzekļus, lai panāktu vienošanos starp parādnieku un (juridiski definētu) kreditoru lielāko daļu, lai nodrošinātu parādnieka uzņēmuma darbības turpināšanu. Mediators var lūgt kredītiestādei vai finanšu iestādei sniegt jebkādu informāciju par parādnieka saimniecisko darbību, kas varētu būt noderīga, lai mediācijas process būtu sekmīgs.

Ja nav iespējams panākt vienošanos, mediators nekavējoties informē tiesas priekšsēdētāju, kurš uzsāk tiesvedību Bankrota tiesā. Ar to mediatora pienākumi beidzas.

Informācija un mācības

Centrālā mediācijas padome ir atbildīga par visu jautājumu risināšanu, kas saistīti ar mediācijas īstenošanu.

Centrālā mediācijas padome pēc saviem ieskatiem var izveidot apakšpadomes, lai ātri atrisinātu un izskatītu jautājumus, kas rodas, piemērojot Likumu Nr. 4640/2019. Šo apakšpadomju sastāvā ir Centrālās mediācijas padomes locekļi; nav nekādu ierobežojumu būt par vairāk nekā vienas apakšpadomes locekli. Centrālā mediācijas padome ir skaidri pilnvarojusi šīs apakšpadomes galīgi izskatīt jautājumus, ko tās uzņemas, ja vien Likumā Nr. 4640/2019 nav īpaši noteikts, ka par to galīgo izskatīšanu ir atbildīga Centrālās mediācijas padomes plenārsēde.

Jebkurā gadījumā Centrālajai mediācijas padomei ir jāizveido četras apakšpadomes ar divu gadu amata pilnvaru laiku un šādiem pienākumiem:

«Mediatoru reģistra padome», kas atbild par mediatoru reģistru uzturēšanu, par jebkuru attiecīgu jautājumu izskatīšanu vai par akta izdošanu attiecībā uz uzturētajiem reģistriem, un par gada darbības pārskatu vākšanu;

«Ētikas un disciplinārās kontroles padome», kas ir atbildīga par to, kā mediatori ievēro pienākumus, kas izriet no Likuma Nr. 4640/2019 izrietošajām saistībām, par disciplināro tiesību aktu izpildi un disciplinārsodu piemērošanu;

«Apmācību nodrošinātāju pārbaudes padome», kas ir atbildīga par visiem jautājumiem, kas attiecas uz mediatoru apmācības struktūrām;

«Eksaminācijas padome», kas ir atbildīga par rakstisku un mutisku eksāmenu norisi un akreditācijas nolūkā pārbaudīto mediatoru vērtēšanu.

Mediatoru apmācības nodrošinātājs ("nodrošinātājs"), kas darbojas ar licenci, kura piešķirta pēc Centrālās mediācijas padomes īpaša pamatota lēmuma, ir:

Mediatoru apmācības nodrošinātājs ("nodrošinātājs"), kas darbojas ar licenci, kura piešķirta pēc Centrālās mediācijas padomes īpaša pamatota lēmuma, ir:

A. privāttiesību subjekts, kuru var dibināt:

viena advokātu kolēģija vai vairākas advokātu kolēģijas kopīgi;

viena vai vairākas advokātu kolēģijas sadarbībā ar zinātniskām, izglītības vai profesionālām organizācijām vai palātām.

Gadījumos, kas minēti a) un b) apakšpunktā, ir iespējama partnerība ar respektablu, starptautiski atzītu ārvalstu apmācību sniedzēju, kam ir pieredze mediācijas apmācības nodrošināšanā un, vispārīgāk, strīdu alternatīvas izšķiršanas metožu vai mediācijas jomā;

B. augstākās izglītības iestādes Apmācības un mūžizglītības centrs (*KEDIVIM*), kam ir atbilstoša mācību programma un kura darbību regulē vienīgi pašreizējie noteikumi par augstskolu darbību, ar nosacījumu, ka ir izpildīti visi Likuma Nr. 4640/2019 noteikumi attiecībā uz to pasniedzēju kvalifikāciju, kuri sniedz apmācību mediācijā, un pasniedzēju un apmācāmo minimālo skaitu;

C. fiziska vai juridiska persona, kura reģistrēta saskaņā ar spēkā esošajiem Grieķijas tiesību aktiem vai dalībvalsts tiesību aktiem un kuras galvenais mērķis ir apmācība par mediāciju un citiem strīdu alternatīvas izšķiršanas veidiem.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Mediatora atalgojumu brīvi nosaka, izmantojot rakstisku vienošanos starp mediatoru un pusēm.

Ja nav rakstiskas vienošanās, mediatora atalgojums tiek noteikts šādi: a) gadījumos, kad mediācija ir obligāta, puse, kas lūdz mediāciju, iepriekš samaksā mediatoram 50,00 EUR kā maksu par obligāto sākotnējo sesiju. Šo summu puses sedz vienādi. Ja strīds nonāk tiesā, strīda pusei, kura neieradās mediācijas procedūrā, kaut arī likumīgi tika izsaukta šajā nolūkā, vai kas nav samaksājusi summu, kura pienākas mediatoram par obligāto sākotnējo uzklaušāšanu, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 176. un nākamajiem pantiem tiks piespriests samaksāt visu summu, kuru par obligāto sākotnējo sesiju samaksājusi puse, kas lūdz mediāciju. Šī summa tiek uzskatīta par tiesas izmaksām neatkarīgi no tiesas procesa iznākuma; b) par katru mediācijas stundu pēc obligātās sākotnējās uzklaušāšanas minimālā maksa ir 80,00 EUR, un puses to sedz vienādi. Mediatoram ir jāsniedz pusēm pilnīga informācija par to, kā viņš vai viņa tiek atalgoti.

Vai ir iespējams izpildīt mediācijas ceļā vienošanos?

Pēc mediācijas mediators, puses un to juridiskie pārstāvji paraksta mediācijas protokolu. Ja mediācija neizdodas, mediācijas protokolu var parakstīt tikai mediators. Jebkura no pusēm jebkurā laikā var iesniegt vienošanās protokola materiālus tās tiesas reģistram, kurai ir piekritīgs lietas priekšmets un teritoriālā jurisdikcija un kurā notiek vai ir paredzēta lietas izskatīšana. Pēc tam, kad mediācijas protokols ir nodots glabāšanai tiesā, prasība par to pašu strīdu nav pieļaujama, ciktāl uz tās priekšmetu attiecas vienošanās starp pusēm, un jebkura tiesas prāva tiks izbeigta.

Pēc nodošanas glabāšanā kompetentās tiesas reģistrā mediācijas protokols ir izpildes rīkojums, kā noteikts Civilprocesa kodeksa 904. panta 2. punkta c) apakšpunktā, ja vienošanās ir izpildāma. Dokumenta apliecinātu kopiju bez maksas izsniedz tiesnesis vai kompetentās tiesas priekšsēdētājs.

Ja mediācijas protokolā ietvertā vienošanās satur arī noteikumus, kas attiecas uz tiesību aktiem, saistībā ar kuriem saskaņā ar likumu jā sagatavo notariāls akts, attiecīgi būs nepieciešami notariāli akti. Šajā gadījumā piemēro noteikumus, kas reglamentē šādu notariālo dokumentu un to kopiju sagatavošanu.

Pēc nodošanas glabāšanā kompetentās tiesas reģistrā mediācijas protokolu var izmantot kā juridisku dokumentu hipotēkas reģistrēšanai vai dzēšanai saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 293. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

Rakstisks mediatora paziņojums pusēm par obligātās sākotnējās uzklaušīšanas rīkošanu vai 5. pantā paredzētā vienošanās par brīvprātīgu mediācijas procedūras izmantošanu aptur noilguma periodu un noilguma termiņu prasījumu un tiesību izpildei, ja šādi periodi jau ir sākušies saskaņā ar materiālo tiesību normām, kā arī ar procesuālajiem termiņiem, kas noteikti Civilprocesa kodeksa 237. un 238. pantā, tik ilgi, kamēr turpinās mediācijas procedūra. Neskarot Civilkodeksa 261., 262. un 263. panta noteikumus, noilguma periods un noilguma termiņš prasījumu un tiesību izpildei, kas izriet no materiālajām tiesībām, atsākas nākamajā dienā pēc vienošanās nepanākšanas protokola sagatavošanas vai nākamajā dienā pēc tam, kad otrai pusei un mediatoram ir izsniegts paziņojums par vienas puses izstāšanos no mediācijas procedūras, vai arī nākamajā dienā pēc mediācijas procedūras pabeigšanas vai jebkāda veida izbeigšanas.

Saistītās saites

[Atēnu Advokātu kolēģija](#)

[Darba un sociālo lietu ministrija](#)

[Patērētāju ombuds](#)

[Tieslietu ministrija](#)

[Grieķijas Mediācijas un arbitražas centrs](#)

Lapa atjaunināta: 13/12/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.